

Bakker

besluit eigenlijk ook een formeel besluit is. Ik begrijp nu dat informeel ineens formeel wordt. De hele wetshistorie van artikel 100 heeft hij daar niet zo voor nodig. Ik hecht er toch aan om vast te stellen dat dit artikel 100 glashelder aangeeft dat het is na een formeel besluit. Die interpretatie is door de Kamer, ook na aanvaarding van het amendement, niet weersproken, ook niet in tweede lezing. Opnieuw gaat de heer Bakker voorbij aan het argument dat je altijd medeverantwoordelijkheid draagt, maar dat als je dat te vroeg doet, je het complete beeld niet hebt als Kamer dan juist meer gebonden bent. Wil je wat kunnen doen op een verantwoorde manier, wil je wat doen in de gevallen die hij schetst, dan zal je dat op de beste manier kunnen doen als je het complete beeld hebt, als je je handen vrij hebt, dus na een besluit, gelijk de interpretatie van de medewetgever over artikel 100!

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter! Ik laat het maar aan de geschiedenis over om te beoordelen in hoeverre men de handen vrij had en heeft in al die gevallen waarin er druk werd uitgeoefend voordat het besluit viel! Daar gaat het immers om, want wij hebben het hier over de materiele zaak en de materiele verantwoordelijkheid in dezen. Het gaat mij niet om dat staatsrecht hoewel dat buitengewoon belangrijk is. Ik ben daar ook mee begonnen, maar het gaat mij om de situatie waarin de Kamer medeverantwoordelijkheid draagt voor het uitzenden van Nederlandse mannen en vrouwen naar risicogebieden. Ik hoef dat niet te dramatiseren om toch duidelijk te kunnen maken waarom het gaat. Die medeverantwoordelijkheid draagt u als wetgever, als controleur, maar vooral als volksvertegenwoordiger.

De heer **Wilders** (VVD): Voorzitter! En die medeverantwoordelijkheid die iedereen in dit Huis wil dragen moet gedragen worden op het juiste moment en dat is niet wanneer wij het complete beeld nog niet hebben, niet als de regering nog niet gesproken heeft. Die verantwoordelijkheid is achteraf, dan zijn wij aan de beurt en dat is er ook dat complete beeld!

De **voorzitter**: Dat is een herhaling van zetten!

De heer **Bakker** (D66): Dat lijkt mij ook, voorzitter, maar misschien mag ik er nog een voorbeeld aan wagen. In september 1997 biedt Nederland op eigen initiatief een bijdrage ten behoeve van Cyprus aan op een moment waarop Kamerleden daar geen notie van hebben of konden hebben en trouwens dus ook niet met een beroep op artikel 68 om inlichtingen kunnen vragen, maar dat terzijde. In diezelfde tijd spelen overigens ook andere vredesoperaties. Het duurt tot maart 1998 – daar tussendoor komen nog de Kamervragen van de heren Verhagen en Hillen – voordat een formeel besluit valt. In dit geval moet de Kamer dus een halfjaar lang van een informeel aanbod op de hoogte willen zijn. Ik doel dan niet op een informeel aanbod met de inhoud dat Nederland erover denkt om mee te doen, maar op een heel concreet aanbod met daarin gespecificeerd welke jongens Nederland wil leveren voor welke taak en voor welke periode. De Kamer kan daarvan toch niet een halfjaar niet op de hoogte willen zijn? Daarbij komt nog bij dat uit de hoorzitting is gebleken dat door de heer Voorhoeve al in januari namens het kabinet in het restaurant van de Tweede Kamer wordt gepeild hoe een en ander zal vallen. De heer Wilders beweert dat de Kamer haar handen vrij kan houden en "nee" kan zeggen wanneer zij "nee" wil zeggen. Zijn opvatting getuigt wellicht van een goed gevoel voor staatsrechtelijke zuiverheid, maar de door hem geschetste gang van zaken is door ons bij geen van de achttien onderzochte operaties aangetroffen. Ik denk ook niet dat het in de toekomst op de door hem aangegeven manier zal gaan.

De heer Koenders merkte op dat de tekst van een verdrag helder op papier staat en die van een aanbod niet. Dat is natuurlijk zo. Hij vroeg verder of er een equivalent is met dezelfde helderheid. Mij dunkt dat als een halfjaar voor het formele besluit een informeel aanbod op papier kan worden gezet met daarbij een concreet overzicht van de te leveren troepen, een en ander helder en concreet genoeg is om in beginsel te kunnen afspreken dat de Kamer hierover zal worden geïnformeerd. Een extra argument daarbij is dat het ook helder en concreet genoeg is om aan het kabinet voorgelegd te kunnen worden als gesproken wordt

over de beginselbereidheid van Nederland.

Er is gezegd dat de Kamer de tijd moet kunnen nemen voor een gedegen parlementaire behandeling. Die mogelijkheid moet er natuurlijk zijn. Ik wil echter wel herinneren aan het eerste commentaar van de minister-president op het rapport van de commissie. Hij zei toen namelijk dat de wereld niet altijd op Nederland kan wachten. Dat is natuurlijk waar, maar daarom beveelt de commissie aan om voor een eerder moment te kiezen en niet te wachten tot maart 1998 met het melden over Cyprus als de eerste troepen al in april vertrekken. Die melding hoeft niet bij de eerste de beste mogelijkheid te worden gedaan, maar hier was het al in september mogelijk, omdat er toen al een buitengewoon concreet verzoek lag. Die lange tussenliggende periode was vooral een soort adempauze. Het moet dus wel tijdig gebeuren.

Ten slotte ga ik nog in op de opmerkingen van de heer Wilders over de parlementaire geschiedenis. Hij heeft gelijk als hij zegt dat daar glasheldere dingen over zijn gezegd. Ik stel echter wel vast dat de totstandkomingsgeschiedenis van welk wetsartikel dan ook en de nadere uitwerking daarvan, zeker bij het staatsrecht, een zaak van de praktijk is. Dat geldt ook voor het materiële instemmingsrecht. Dat de Kamer hieraan allerlei eisen en voorwaarden stelt, is natuurlijk nu juist de bedoeling.

De beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij voor dit moment gekomen aan het einde van de behandeling van het rapport. Wij gaan volgende week het debat met de regering voeren.

Sluiting 23.38 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende brieven:
  - een, van de minister-president, minister van Algemene Zaken, ten geleide van het overzicht van de grote massamediale voorlichtingscampagnes die de ministeries van plan zijn in 2001 uit te voeren (27400-III, nr. 4);

een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake het bevorderen van het oefenen door de brandweer en de rampbestrijdingsorganisatie (26956, nr. 5);

een, van de staatssecretaris van Defensie, over vervanging vuurmonden M114 en M109 (27400-X, nr. 4);

een, van de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Economische Zaken, van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van de beleidsnota Biotechnologie (27428);

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, over de ontwikkelingen ten aanzien van de geluidszonering van het luchtvaartterrein Midden-Zeeland (25083, nr. 5).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. een brief van de leden Van Oven en Van Heemst, houdende intrekking van het wetsvoorstel inzake Voorstel van wet van de leden Van Oven en Van Heemst tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende ambtsmisdriven in het Wetboek van Strafrecht, alsmede in verband daarmee wijziging van het Wetboek van Strafvordering (26002, nr. 5).

De voorzitter stelt voor, deze brief voor kennisgeving aan te nemen;

3. de volgende brieven:

een, van de minister-president, minister van Algemene Zaken, ten geleide van de rapportage van de onderzoeksresultaten van massamediale Postbus 51-publiekscampagnes die in 1999 zijn gevoerd;

een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake de notitie Stelsel van voorzieningen voor (politieke) functionarissen in het openbaar bestuur;

een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van de publicatie "Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in kerncijfers 2001";

een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, inzake Wijziging van het ontwerpbesluit houdende aanwijzing van omstandigheden als bedoeld in artikel 38,

derde lid, van de Wet bodembescherming (Besluit locatie-specifieke omstandigheden);

een, van de minister van Economische Zaken, ten geleide van een reactie van de Nederlandse regering op het Groenboek over emissiehandel van de Europese Commissie;

drie, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te weten:

een, ten geleide van het jaarverslag Commissie sanering ziekenhuisvoorzieningen 1999;

een, ten geleide van het ontwerpbesluit tot wijziging van twee BOPZ-besluiten;

een, ten geleide van het rapport van het in opdracht van Zorgonderzoek Nederland (ZON) uitgevoerde onderzoek naar de evaluatie van de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO).

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

4. een brief van de voorzitter van het Europees Parlement, inzake antwoord advies over een resolutie.

Deze brief ligt op de griffie ter inzage;

5. de volgende brieven:

een, van T.J.M. Suijkerbuijk-Willers, inzake wijziging artikel 449 in het Wetboek van Strafrecht;

een, van het gemeentebestuur van Naaldwijk, inzake Bereikbaarheidsoffensief Randstad.

Deze brieven e.a. liggen op de griffie ter inzage.

□

Presidiumbesluit

Het Presidium heeft met eenparigheid van stemmen besloten, te stellen in handen van:

a. de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:
- het wetsvoorstel Regels betreffende zelfstandige bestuursorganen (Kaderwet zelfstandige bestuursorganen) (27426);

b. de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen:

- het wetsvoorstel Intrekking van de Wet tegemoetkoming studiekosten en vervanging door de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten) (27414);

c. de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport:
- de Wet houdende regels inzake handelingen met geslachtscellen en embryo's (Embryowet) (27423).